

що "...суспільна небезпека даного злочину полягає не тільки в тому, що порушуються законні права священнослужителя, а й у тому, що внаслідок вчинення таких дій можуть бути порушені права на свободу віросповідання будь-якої особи – як тієї, яка сповідує релігію, так і тієї, яка її не сповідує" [2, с. 218].

Стаття 180 КК до певної міри суперечить проголошеному Конституцією України та Законом України "Про свободу совісті та релігійні організації" принципу рівноправності громадян, у тому числі, незалежно від ставлення до релігії. Адже виходить, що ст. 180 КК України жодним чином не охороняється свобода атеїзму: потерпілими тут виступають лише особи, які сповідують певну релігію (здійснюють релігійний обряд або є священнослужителями) [2, с. 218].

2. Ст. 180 КК України не охороняється свобода участі у релігійних обрядах, яка не тотожна свободі здійснення та свободі проведення релігійних обрядів: а) у ч. 1 органічно пов'язано "здійснення" релігійного обряду із наслідками у вигляді "зриву" або "загрози зриву" останнього. Перешкоджання, скажімо, особі взяти участь у ранковому богослужінні, не спричиняє зазначених наслідків; б) у ч. 2 йдеться про примушування священнослужителя до "проведення" релігійного обряду, тобто до дій, які зазвичай пов'язуються із керівництвом колективними обрядами.

3. Релігійні обряди є складовою частиною релігійної діяльності. До релігійної діяльності можна віднести, крім релігійних обрядів, також богослужіння, релігійні церемонії, процесії, індивідуальні чи колективні дії, пов'язані із сповіданням та поширенням віри. Тому діяння, передбачене в диспозиції ст. 180 КК України, слід сформулювати більш широко, а саме: "перешкоджання здійсненню богослужіння, релігійного обряду та інших видів релігійної діяльності ..." [2, с. 221].

Включення термінологічного звороту "релігійна діяльність" дозволить взяти під кримінально-правову охорону більш широке коло правовідносин, пов'язаних із релігійною діяльністю, а отже – охороняти конституційні права більш широкого кола осіб. Відповідальність за примушування священнослужителя до здійснення релігійної діяльності чи будь-якої особи до участі в ній утворює самостійний склад злочину, а тому відповідальність за ці діяння слід передбачити в окремій статті [2, с. 221].

Таким чином, здійснено критичний аналіз чинної ст. 180 КК України, в результаті якого були виявлені та обґрунтовані техніко-юридичні та системно-правові недоліки і запропоновані пропозиції щодо їх усунення.

Література

1. Маркін В.І. Стаття 180 "Перешкоджання здійсненню релігійного обряду" Кримінального кодексу України: недоліки та шляхи їх усунення / В.І. Маркін // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 585-589.

2. Лихова С.Я. Злочини проти громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина за Кримінальним кодексом України (теоретико-правове дослідження): дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / Лихова Софія Яківна. – Київ, 2006. – 529 с.

УДК 343.1 (043.2)

Грабчак Д.М.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м.Київ
Науковий керівник: Багіров С.Р., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПІДОЗРЮВАНИХ І ОБВИНУВАЧЕНИХ, ЩО УТРИМУЮТЬСЯ ПІД ВАРТОЮ

Актуальність цієї теми, насамперед, полягає у тому, що сьогодні стала проблема про ефективність гарантій прав людини, які гарантуються Конвенцією про права людини, а саме про законне утримання під вартою підозрюваного/обвинуваченого. Дослідженням цієї теми займалися наступні науковці: Смірнова І.С., Гребенюк С., В.О. Попелюшко та інші.

З прийняттям КПК України запроваджується нова концепція запобіжних заходів, покликана забезпечити дотримання органами слідства прав та свобод підозрюваних та обвинувачених. У новому КПК України з'явилися принципово нові запобіжні заходи (домашній арешт), а також зникли архаїчні запобіжні заходи, які були "успадковані" від СРСР (порука громадської організації або трудового колективу). Відповідно до ст. 177 КПК України метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам:

1) переховуватися від органів досудового розслідування та (або) суду, або

2) незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні;

3) перешкоджати кримінальному провадженню;

4) вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому він підозрюється, обвинувачується.

При цьому підставою застосування запобіжного заходу є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також наявність ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний, обвинувачений, засуджений може здійснити дії, передбачені частиною першою цієї статті. Слідчий, прокурор не мають права ініціювати застосування запобіжного заходу без наявності для цього підстав, передбачених цим Кодексом.

Таким чином, за новим КПК України слідчий або прокурор зобов'язані доводити суду обґрунтованість застосування обраного запобіжного заходу та неможливість застосування більш м'якого запобіжного заходу, а суд при призначенні запобіжного захисту зобов'язаний оцінити в сукупності всі обставини справи. Ці нововведення покликані запобігти зловживанню слідчим та/або прокурором, оскільки на практиці ці особи часто безпідставно ініціювали застосування тримання підозрюваного під вартою як запобіжного засобу для тиску на нього.

Утримання під вартою є винятковим заходом, який застосовують у разі, якщо прокурор доведе, що жоден з більш м'яких заходів не буде дієвим.

Що стосується правового положення обвинуваченого, підозрюваного, то їм повинні надаватися такі права: право на адвоката за власним вибором (за умови наявності коштів), право на конфіденційні зустрічі з адвокатом, право на присутність адвоката на допитах, право на правову допомогу у необхідних випадках.

Також, на мою думку, обов'язково має забезпечувати таке право як доступ до лікаря: лікар на власний вибір (незалежно від огляду лікарем, наданим органом, який утримує особу під вартою) при поміщенні під варту (24 години), у подальшому – на вимогу, поза полем зору і межами чутності з боку осіб немедичного персоналу, якщо лікар прямо не вимагає іншого, детальне і точне документування можливості доступу до медичних документів, лікар на власний вибір – судово-медичні експерти (без перешкод і затримок).

Відповідно до ст. 212 КПК

Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, зобов'язана забезпечити невідкладне надання належної медичної допомо-

ги та фіксацію медичним працівником будь-яких тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманого.

До складу осіб, що надають затриманому медичну допомогу, за його бажанням може бути допущена конкретна особа, що має право на зайняття медичною діяльністю.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України // Голос України. – 2012. – № 90-91.
2. Лобойко Л. М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006-2011 роки). Частина 1. Загальні положення і досудове провадження : монографія / Л.М. Лобойко. –К. : Істина, 2012. – 288 с.
3. Попелюшко В.О. Запобіжні заходи у новому КПК України: поняття, мета, підстава, порядок та суб'єкти застосування // Адвокат. – 2012. – №9 (144). – С. 5-6.

УДК 34.343 (043.2)

Данилів О.М.,
магістрант,

Прикарпатський національний університет
імені В.Стефаника, м. Івано-Франківськ
Науковий керівник: Загурський О.Б., к.ю.н., доцент

ВІДМЕЖУВАННЯ СЕРІЙНИХ ВБИВСТВ ВІД ІНШИХ СУМІЖНИХ З НИМИ ЯВИЩ

На даний час злочинність являє собою порівняно самостійну та динамічну соціальну систему, елементами якої є конкретні злочини. Одним з таких елементів є серійні вбивства. Сьогодні ми не володіємо достатньою інформацією для того, щоб точно визначити коли вперше було вчинено серійне вбивство. Але саме явище існує набагато довше, ніж термін, оскільки лише в середині 1970-х спеціальний агент Федерального Бюро Розслідувань США Роберт К. Ресслер почав використовувати словосполучення "серійне вбивство" та "серійний вбивця" [1; 2, с. 104].

У вітчизняному законодавстві поняття "серійне вбивство" не закріплено, а наукові підходи надто різні та суперечливі, що призводить